

FINANSMINISTERIET

Kommunal Budgetoversigt

April 2005

FINANSMINISTERIET

Kommunal Budgetoversigt

Budget 2005 og aftalerne

April 2005

Kommunal budgetoversigt, april 2005

I tabeller kan afrunding medføre, at tallene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles hos:

Schultz Information
Herstedvang 12,
2620 Albertslund
Telefon 43 63 23 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: schultz@schultz.dk
Hjemmeside: www.schultz.dk

eller afhentes hos:

Schultz Information
Herstedvang 4
2620 Albertslund

Henvendelse om publikationen kan i øvrigt ske til:

Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
6. kontor
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Omslag: b:graphic
Tryk: Salogruppen A/S
Oplag: 2.000
Pris: 50 kr. inkl. moms
ISBN: 87-7856-700-9

Elektronisk publikation:
Produktion: Finansministeriet
ISBN: 87-7856-701-7

Publikationen kan hentes på Finansministeriets hjemmeside: www.fm.dk

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	5
1. Kommunale budgetter og aftaler for 2005	7
2. De kommunale budgetter	15
2.1. Amternes budgetter	15
2.2. KL-kommunernes budgetter.....	17
2.3. Københavns og Frederiksberg kommuners budgetter	20
3. Opfølgende aftale om kommunernes økonomi for 2005	23
Bilag 1	25
Bilag 2	25

Indledning

Ved de årlige kommuneforhandlinger drøfter regeringen og de kommunale organisationer de økonomiske rammer for amter og kommuner det kommende år. Centrale emner i forhandlingerne er niveauet for de samlede udgifter og indtægter for henholdsvis kommunerne og amterne under ét. Kommuneaftalerne indeholder også en række tilkendegivelser og fælles målsætninger om prioriteringen af den aftalte udgiftsramme og om opgavevaretagelsen på serviceområderne.

Regeringen indgik den 11. og 12. juni aftaler med henholdsvis Amtsrådsforeningen og KL om amternes og kommunernes økonomi for 2005. Endvidere forelå der den 15. juni et forhandlingsresultat med henholdsvis Københavns og Frederiksberg kommune vedrørende 2005.

Budgetoversigtens kapitel 1 sammenholder amternes og kommunernes budgetter for 2005 med kommuneaftalerne for 2005. Budgetterne for 2005 viser en overskridelse af det aftalte serviceniveau i amterne med 0,4 mia. kr., mens KL-kommunerne i 2005 budgetterer med en overskridelse af det aftalte serviceniveau på 0,9 mia. kr.

Amterne overholder aftalen om uændret skat, mens budgetlægningen i kommunerne resulterede i en kommunal skattestigning på knap 1 promille.

Budgetoversigtens kapitel 2 gennemgår udgiftsvæksten på sektorområder i amterne, KL-kommunerne og Københavns og Frederiksberg kommuner fra budget 2004 til budget 2005.

På baggrund af overskridelsen af det aftalte serviceniveau har regeringen og KL den 23. februar 2005 indgået en opfølgende aftale om kommunernes økonomi for 2005 med henblik på at begrænse udgiftsvæksten i 2005. Sigtet er endvidere at understøtte en hensigtsmæssig økonomisk adfærd i overgangsperioden op til kommunalreformen. Den opfølgende aftale fremgår af budgetoversigtens kapitel 3.

Kapitel 1

Kommunale budgetter og aftaler for 2005

Amter og kommuner budgetterer i 2005 med nettodriftsudgifter på serviceområdet på samlet set 258,1 mia. kr., jf. tabel 1.1. Amterne budgetterer med et udgiftsniveau på serviceområdet på 86,5 mia. kr., hvilket indebærer en realvækst i forhold til budget 2004 på 1,4 mia. kr. (inklusive statslige puljer til meraktivitet på sygehusene). KL-kommunerne budgetterer i 2005 med et udgiftsniveau for serviceudgifterne på 141,2 mia. kr. Det svarer til en realvækst på 1,4 mia. kr. i forhold til budget 2004. I Københavns og Frederiksberg kommuner budgetteres der med en realvækst på samlet set 0,3 mia. kr. i forhold til budget 2004.

Tabel 1.1. Kommunale budgetter og aftaler for 2005, serviceudgifter

Mia. kr., 2005-pl	Budget 2004	Budget 2005	Vækst (mia. kr.)	Vækst (pct.)	Aftale 2005	Overskridelse (mia. kr.)
Amterne.....	85,1	86,5	1,4	1,7	86,1	0,4
KL-kommunerne .	139,8	141,2	1,4	1,0	140,2	0,9
Københavns og Frederiksberg kommuner	30,1	30,4	0,3	1,0	30,3	0,1
Hele landet	254,9	258,1	3,1	1,2	256,6	1,5

Anm.: 2005 pl- og opgaveniveau (herunder korrektion ifm. omkontering af ældreudgifter på funktion 5.30). Der er i budget 2004 indregnet tekniske korrektioner som følge af ændret pris- og lønskøn mv., jf. *Aftaler om den kommunale økonomi for 2005*. Medicinudgifter i 2004, jf. skøn ifm. kommuneforhandlingerne for 2005. Inklusive Bornholms Regionskommune (BRK), HUR og statslige puljer til meraktivitet på sygehusene. Eksklusive statstilskud til H:S. For København og Frederiksberg er der beregningsteknisk forudsat et aftalt udgiftsniveau på baggrund af forhandlingsresultaterne.

Kilde: Danmarks Statistik samt *Aftaler om den kommunale økonomi for 2005*, Finansministeriet. Finansministeriets meropgaveopgørelse samt egne beregninger.

Aftalen om amternes økonomi for 2005 indebærer et aftalt niveau for nettodriftsudgifterne på 86,1 mia. kr. svarende til en realvækst på 1,0 mia. kr. i 2005 (inklusive statslige puljer til meraktivitet på sygehusene),

jf. tabel 1.1. Amternes budgetter for 2005 overskrider hermed det aftalte udgiftsniveau med 0,4 mia. kr.

Aftalen om kommunernes økonomi for 2005 indebærer et aftalt niveau for serviceudgifterne på 140,2 mia. kr., hvilket svarer til en realvækst på 450 mio. kr. i 2005. KL-kommunernes budgetter overskrider hermed det aftalte udgiftsniveau med 0,9 mia. kr.

I forhandlingsresultaterne om Københavns og Frederiksberg kommuners forhold i 2005 fremgår det, at væksten i serviceudgifterne bør holdes indenfor den gennemsnitlige vækst i amter og kommuner for landet som helhed under hensyntagen til kommunernes opgavesammensætning. På den baggrund kan den forudsatte vækst i de to kommuner i 2005 beregningsteknisk opgøres til 0,2 mia. kr. De to kommuners budgetter ligger 0,1 mia. kr. over det beregningsteknisk forudsatte.

Økonomiaftalerne for 2005 indeholder ikke eksplicitte aftaler om størrelsen af de skattefinansierede nettoanlægsudgifter. Ved fastsættelsen af de statslige bloktilskud indgår der et forudsat niveau for de skattefinansierede nettoanlægsudgifter. De skattefinansierede nettoanlægsudgifter i budgetterne for 2005 overstiger det forudsatte niveau med 2,0 mia. kr., *jf. tabel 1.2.*

Amterne budgetterer med et niveau for nettoanlægsudgifterne, der ligger 0,3 mia. kr. over det forudsatte, mens KL-kommunerne budgetterer med et niveau for de skattefinansierede nettoanlægsudgifter, der ligger 1,6 mia. kr. over det forudsatte.

Tabel 1.2. Forudsatte og budgetterede nettoanlægsudgifter for 2005

Mia. kr., 2005-pl	Forudsat niveau	Budget 2005	Forskel
Amterne	3,5	3,8	0,3
KL-kommunerne	6,4	7,9	1,6
København og Frederiksberg	1,2	1,2	0,1
Hele landet	11,0	13,0	2,0

Anm.: Skattefinansierede nettoanlægsudgifter. Inkl. Bornholms Regionskommune (BRK) og HUR. Der er ikke aftalt niveauer for de skattefinansierede nettoanlægsudgifter, men ved fastsættelsen af bloktilskuddene indgår der forudsatte nettoanlægsniveauer. For København og Frederiksberg kommuner er anlægsniveauet beregningsteknisk forudsat.

Kilde: Danmarks Statistik, samt *Aftaler om den kommunale økonomi for 2005*, Finansministeriet og egne beregninger.

Samlet set ligger amternes budgetterede nettodrifts- og nettoanlægsudgifter for 2005 0,8 mia. kr. over det, der blev forudsat i aftalen om amternes økonomi for 2005, *jf. tabel 1.3*.

I aftalen om amternes økonomi for 2005 blev det statslige bloktilskud for 2005 fastsat, så der var balance mellem de aftalte udgifter og de forventede indtægter. Bloktilskuddet til amterne blev på den baggrund fastsat til 13,5 mia. kr.

Tabel 1.3. Udgifter og indtægter i amterne, aftale og budgetter for 2005

Mia. kr., 2005-pl	Aftale	Budget	Forskel
Skattefinansierede område			
Serviceudgifter i alt.....	86,1	86,5	0,4
- heraf realvækst i 2005.....	1,0	1,4	0,4
Anlæg.....	3,5	3,8	0,3
Moms- og renteudgifter mv.....	4,8	4,9	0,1
Udgifter i alt.....	94,4	95,2	0,8
Skatteindtægter	-79,0	-79,2	-0,1
Bloktilskud.....	-13,5	-13,5	0,0
Likviditetsforbrug/finansforsk.	0,0	-0,1	-0,1
Nettolåntagning.....	-0,8	-1,4	-0,6
Sygehuspuljer.....	-1,1	-1,1	0,0
Indtægter i alt.....	-94,4	-95,3	-0,8
Balance	0,0	0,0	0,0

Anm.: Inklusive amtskommunale andel af Bornholms Regionskommune (BRK), HUR og statslige puljer til meraktivitet på sygehuse.

Kilde: Danmarks Statistik, Aftale om amternes økonomi for 2005, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og egne beregninger.

Afvigelsen mellem det aftalte og budgetterede udgiftsniveau i 2005 viser, at amterne har været i stand til at finde finansiering til et udgiftsniveau, der er 0,8 mia. kr. højere end det, der blev forudsat i forbindelse med fastsættelsen af det statslige bloktilskud.

Sammenholdes amternes budgetter for 2005 med aftalen om amternes økonomi for 2005 fremgår det, at den ekstra finansiering primært er tilvejebragt gennem en højere end forudsat låntagning. Amterne optager således lån for 0,6 mia. kr. mere end forudsat, jf. tabel 1.3.

Derudover budgetterer amterne i 2005 med marginalt højere skatteindtægter i 2005 samt et lidt større finansieringsråderum som følge af finansforskydninger end forudsat. Amterne holder i 2005 skatterne i ro, så forskellen mellem de skønnede skatteindtægter i aftalen om amternes økonomi og budgetterne for 2005 kan henføres til at amterne under ét selv budgetterer med højere skatteindtægter end forudsat.

KL-kommunerne budgetterer i 2005 med udgifter der samlet set er 3,9 mia. kr. højere end det, der blev lagt til grund i aftalen om kommunernes økonomi for 2005. Heraf kan 3,2 mia. kr. henføres til det skattefinansie-

rede område, mens 0,7 mia. kr. kan henføres til forsyningsområdet, jf. tabel 1.4.

Forskellen på 3,2 mia. kr. mellem budgetter og aftale skyldes en overskridelse af det aftalte niveau for serviceudgifterne med 0,9 mia. kr., skattefinansierede nettoanlægsudgifter der i budgetterne er 1,6 mia. kr. højere end forudsat i aftalen, og udgifter til overførsler der i budgetterne er skønnet 0,9 mia. kr. højere end i aftalen. Endelig viser budgetterne for 2005 moms- og renteudgifter mv., der ligger 0,1 mia. kr. lavere end forudsat i aftalen, jf. tabel 1.4.

Det er forudsat, at forsyningsområdet ”hviler-i-sig-selv”, hvorfor området ikke indgår i balanceregnestykket i aftalen om KL-kommunernes økonomi. Budgetterne for 2005 viser et underskud på 0,7 mia. kr. på forsyningsområdets nettodrifts- og nettoanlægsudgifter (hovedkonto 1).

I aftalen om kommunernes økonomi er det statslige bloktilskud fastsat til 38,4 mia. kr. med henblik på at sikre balance i kommunernes økonomi under ét.

Afvigelsen mellem det forudsatte og budgetterede udgiftsniveau i 2005 viser, at KL-kommunerne har været i stand til at finde finansiering til udgifter, der er 3,8 mia. kr. højere end det, der blev forudsat ved fastsættelsen af det statslige bloktilskud for 2005. Det kommunale råderum i budgetterne er således markant større end aftalt.

KL-kommunernes budgetter viser, at merudgifterne blandt andet er finansieret med skatteindtægter, idet disse er 0,9 mia. kr. højere end forudsat i aftalen, jf. tabel 1.4. Heraf kan 0,7 mia. kr. henføres til, at kommunerne under ét selvbudgetterer deres udskrivningsgrundlag på et højere niveau end forudsat. Derudover kan der henføres 0,2 mia. kr. til merprovenu som følge af kommunale skattestigninger. I forbindelse med finansloven for 2005 har regeringen taget initiativ til at nedsætte de statslige skatter tilsvarende for at sikre, at skattestoppet overholdes.

Tabel 1.4. Udgifter og indtægter i KL-kommunerne, aftale og budgetter for 2005

Mia. kr., 2005-pl	Aftale	Budget	Forskel
Skattefinansierede område			
Serviceudgifter i alt.....	140,2	141,2	0,9
- heraf realvækst i 2005.....	0,5	1,4	0,9
Overførsler.....	28,6	29,4	0,9
Anlæg.....	6,4	7,9	1,6
Moms- og renteudgifter mv.....	9,0	8,8	-0,2
Udgifter, jf. aftale.....	184,2	187,4	3,2
Forsyningsområdet.....	0,0¹⁾	0,7	0,7
- heraf nettodriftsudgifter.....	-	-2,6	
- heraf nettoanlægsudgifter.....	-	3,3	
Udgifter i alt.....	184,2	188,1	3,9
Skatteindtægter,.....	-145,4	-146,3	-0,9
- heraf merprovenu pga. selvbudgettering.....	-0,3	-1,0	-0,7
- heraf skattestigninger.....	0,0	-0,2	-0,2
Bloktilskud.....	-38,4	-38,0	0,4
Likviditetsforbrug.....	0,0	-0,9	-0,9
Finansforskydninger mv.....	0,2	0,0	-0,1
Nettolåntagning.....	-1,0	-3,0	-2,0
Ændret kontering af udgifter på fkt. 5.30..	0,5 ²⁾	0,2 ²⁾	-0,3
Indtægter i alt.....	-184,2	-188,0	-3,8
Balance.....	0,0	0,0	0,0

Anm.: Inklusive primærkommunale andel af Bornholms Regionskommune (BRK).

1) Der er i aftalen antaget at forsyningsområdet hviler-i-sig-selv.

2) Fra og med regnskab 2004 skal kapitaludgifter tidligere konteret på funktion 5.30 (ældreboliger) konteres på hovedkonto 7 og 8. Omkonteringen vedrører i budget 2004 0,5 mia. kr., mens den i budget 2005 vedrører 0,2 mia. kr. Omkonteringen i 2005 skyldes, at ikke alle kommuner har fået indarbejdet konteringsændringen i budget 2005.

Kilde: Danmarks Statistik, Aftale om KL-kommunernes økonomi for 2005, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og egne beregninger.

Budgetterne for 2005 viser endvidere, at kommunerne under ét har budgetteret med et bloktilskud på 38,0 mia. kr., hvilket er 0,4 mia. kr. lavere end forudsat i aftalen. Det skyldes en modgående udligningseffekt af de højere end forudsatte selvbudgetterede skatteindtægter.

KL-kommunerne budgetterer med et nettoforbrug af likvide aktiver på 0,9 mia. kr., hvilket ikke er forudsat i aftalen for 2005. Derudover budgetteres der i 2005 med finansforskydninger på knap 50 mio. kr. (udgift),

mens der i aftalen for 2005 blev forudsat finansforskydninger på knap 0,2 mia. kr.

Af KL-kommunernes budgetter for 2005 fremgår det, at nettolåntagningen udgør 3,0 mia. kr., mens der i aftalen er lagt en nettolåntagning på 1,0 mia. kr. til grund (låneramme vedrørende folkeskolen på 0,8 mia. kr. og en ekstraordinær forhøjelse af ordinær lånepulje på 0,2 mia. kr.). Kommunerne finansierer herved en betydelig del af merudgifterne gennem en højere end forudsat låntagning.

Kapitel 2

De kommunale budgetter

2.1. Amternes budgetter

Amternes budgetter viser en realvækst i nettoserviceudgifterne på 1,4 mia. kr. fra budget 2004 til budget 2005 (inklusive statslige puljer til meraktivitet på sygehusene), jf. tabel 2.1. Dette svarer til en realvækst på 1,7 pct. fra budget 2004 til 2005. I aftalen om amternes økonomi for 2005 indgår en realvækst nettoserviceudgifterne på 1,0 mia. kr. Dermed overstiger amternes budgetterede realvækst den aftalte ramme med 0,4 mia. kr.

Tabel 2.1. Budgetteret realvækst i amterne, serviceudgifter

Mio. kr., 2005-pl	Budget 2004	Budget 2005	Realvækst B04-B05	Aftalt realvækst	Realvækst pct.
Byudvikling, bolig og miljø	0,6	0,6	0,0		-1,8
Trafik og infrastruktur	2,7	2,6	-0,1		-3,6
Undervisning og kultur	8,8	8,9	0,2	0,1 ¹⁾	1,8
Sygehusvæsen mv., heraf.....	58,1	59,2	1,1	0,7	1,9
- Sygehuse.....	42,8	43,5	0,7	0,5	1,6
- Sygesikring mv.	9,6	9,8	0,2		2,2
- Medicin	5,7	5,9	0,2	0,2	3,5
Social- og sundhedsvæsen ...	8,2	8,3	0,1	0,1 ¹⁾	1,1
Administration mv.	5,6	5,7	0,1		1,8
Statslige sygehuspuljer	1,0	1,1	0,1	0,1	9,9
I alt	85,1	86,5	1,4	1,0	1,7

Anm.: 2005 pl- og opgaveniveau. Der er i budget 2004 indregnet tekniske korrektioner som følge af ændret pris- og lønskøn mv., jf. *Aftaler om den kommunale økonomi for 2005*. Medicinudgifter i 2004, jf. skøn ifm. kommuneforhandlingerne for 2005. Inklusive amtskommunale andel af Bornholms Regionskommune (BRK), HUR og statslige puljer til meraktivitet på sygehusene. 1) Aftalen indebærer en realvækst på 180 mio. kr. til gymnasier, socialområdet, psykiatri mv. I tabellen er realvæksten forudsat ligeligt fordelt mellem undervisnings- og kulturområdet og social- og sundhedsvæsen.

Kilde: Danmarks Statistik, Finansministeriets meropgaveopgørelse og egne beregninger.

Realvæksten i nettodriftsudgifter kan primært henføres til sygehusvæsenet mv., hvor amterne budgetterer med et udgiftsniveau på 59,2 mia. kr. Det svarer til en realvækst på sygehusvæsen mv. på 1,1 mia. kr. fra budget 2004 til budget 2005. Heraf kan 0,7 mia. kr. henføres til realvækst på sygehusene, mens 0,4 mia. kr. i realvækst kan henføres til sygesikring mv. og medicinudgifter.

Amterne budgetterer derudover med en realvækst i 2005 på 0,2 mia. kr. på undervisnings- og kulturområdet, mens budgetterne viser en realvækst på social- og sundhedsområdet på 0,1 mia. kr. og en tilsvarende realvækst på 0,1 mia. kr. til administration mv. Væksten til administration kan dække over afsatte reserver, der efterfølgende udmøntes på sektorområderne.

Amternes budgetter for 2005 viser mindre fald i udgifterne til byudvikling, bolig og miljø samt på trafik- og infrastrukturområdet.

Amternes budgetter viser en realvækst i nettoanlægsudgifterne på 0,7 mia. kr. fra budget 2004 til budget 2005, *jf. tabel 2.2.*, hvilket svarer til en realvækst på 24 pct. Realvæksten i nettoanlægsudgifterne kan primært henføres til sundhedsområdet, hvor nettoanlægsudgifterne stiger med 0,4 mia. kr. Derudover viser budgetterne en real stigning på 0,3 mia. kr. i nettoanlægsudgifter på området for social- og sundhedsvæsen.

Tabel 2.2. Budgetterede nettoanlægsudgifter i amterne

Mio. kr., 2005-pl	Budget 2004	Budget 2005
Byudvikling, bolig og miljø	0,0	0,0
Trafik og infrastruktur	0,7	0,8
Undervisning og kultur	0,5	0,6
Sygehusvæsen mv.	1,4	1,8
Social- og sundhedsvæsen	0,4	0,6
Administration mv.	0,1	0,1
I alt	3,1	3,8

Anm.: Inklusive amtskommunale andel af Bornholms Regionskommune (BRK) og HUR.

Kilde: Danmarks Statistik.

Hovedpunkter i aftalen med Amtsrådsforeningen om amternes økonomi for 2005 fremgår af boks 2.1.

Boks 2.1. Hovedpunkter i aftalen med Amtsrådsforeningen om amternes økonomi for 2005

- Aftalen med Amtsrådsforeningen indebærer en realvækst i amterne på 1,0 mia. kr. i forhold til 2004. Realvæksten forudsættes i aftalen fordelt med 520 mio. kr. til sygehuse og primær sundhed inkl. speciallæge mv., 200 mio. kr. til medicintilskud, 180 mio. kr. til gymnasier, socialområdet, psykiatri mv. og 100 mio. kr. til sygehusudgifter finansieret ved en forhøjelse af den aktivitetsafhængige sygehuspulje.
- For at finansiere den aftalte realvækst er bloktilskuddet til amterne forhøjet med 900 mio. kr. fra 2005, svarende til 1.023 mio. kr. på landsplan, samtidig med at den aktivitetsafhængige sygehuspulje er forøget med 100 mio. kr., svarende til 112 mio. kr. på landsplan.
- Herudover ydes i 2005 et midlertidigt balancetilskud til amterne på 2.508 mio. kr., svarende til 2.850 mio. kr. på landsplan.
- Der er enighed om, at der dermed er sikret finansiering til de aftalte udgifter. Det er ved fastsættelsen af amternes balancetilskud lagt til grund, at taksterne i den kollektive trafik følger pris- og lønudviklingen. Eventuelle takststigninger udover pris- og lønudviklingen vil derfor alene være udtryk for lokal prioritering og vil ikke være en konsekvens af aftalerne.
- Der er enighed om, at under forudsætning af fuld udnyttelse af de statslige puljer til meraktivitet på sygehuse, er der mulighed for en vækst i aktiviteten på 1,6 pct. i forhold til 2004. Hertil kommer den mulige udvidelse af kapaciteten på sygehuse, der ligger i det generelle løft på 520 mio. kr.
- Låneadgangen til sygehusområdet forøges til 50 pct. for at fremme strukturtilpasninger, der kan medvirke til at øge kvaliteten og effektiviteten.
- Endvidere afsættes en særlig låneramme på 100 mio. kr. med henblik på at fremme fagligt begrundede offentlig-private samarbejdsprojekter og større allerede besluttede infrastrukturprojekter.
- Der fastsættes en lånedispensationsramme på 100 mio. kr. for særligt vanskeligt stillede amter.
- Regeringen og Amtsrådsforeningen vil arbejde for at fremme initiativer og redskaber, der kan understøtte amternes arbejde med økonomistyring og effektiviseringer. Der indføres blandt andet indberetninger af forventede regnskabstal. Endvidere etableres et fælles dialogforum mellem Finansministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, KL og ARF som i fællesskab – og i dialog med kommuner og amter – iværksætter initiativer, der skal afdække årsager til budgetoverskridelser og bidrage til øget opmærksomhed om økonomistyring, effektivisering og prioritering.

Kilde: *Aftaler om den kommunale økonomi for 2005*, Finansministeriet.

2.2. KL-kommunernes budgetter

KL-kommunerne budgetterer med en realvækst i serviceudgifterne på 1,4 mia. kr. fra budget 2004 til budget 2005, svarende til en realvækst på 1,0 pct., *jf. tabel 2.3*. Der indgik i aftalen om kommunernes økonomi for

2005 en realvækst i KL-kommunerne på 450 mio. kr., hvorfor budgetterne overstiger den aftalte ramme med 0,9 mia. kr.

KL-kommunernes budgetter viser realvækst på undervisnings- og kulturområdet på 0,6 mia. kr. svarende til 1,3 pct. Derudover budgetterer KL-kommunerne med en realvækst på 0,6 mia. kr. til administration mv. Den budgetterede realvækst på administrationsområdet kan dække over centralt afsatte reserver, der efterfølgende udmøntes på sektorområderne.

Tabel 2.3. Budgetteret realvækst i KL-kommunerne, serviceudgifter

Mia. kr., 2005-pl	Budget 2004	Budget 2005	Realvækst B04-B05	Aftalt realvækst	Realvækst pct.
Byudvikling, bolig og miljø	3,8	3,9	0,1		2,6
Trafik og infrastruktur	4,6	4,6	0,0		-0,5
Undervisning og kultur	43,2	43,7	0,6		1,3
Social- og sundhedsvæsen ...	66,3	66,4	0,1		0,2
Administration mv.	21,9	22,5	0,6		3,0
I alt	139,8	141,2	1,4	0,5	1,0

Anm.: 2005 pl- og opgaveniveau. Der er i budget 2004 indregnet tekniske korrektioner som følge af ændret pris- og lønskøn mv., jf. *Aftaler om den kommunale økonomi for 2005*. Budget 2004 og 2005 er korrigeret for omkontering af udgifter på funktion 5.30 (ældreboliger). Inklusive primærkommunal andel af Bornholms Regionskommune (BRK).

Kilde: Danmarks Statistik, Finansministeriets meropgaveopgørelse og egne beregninger.

KL-kommunerne budgetterer endvidere med realvækst til social- og sundhedsvæsen på 0,1 mia. kr., og der budgetteres med realvækst til byudvikling, bolig og miljø på 0,1 mia. kr.

KL-kommunerne budgetterer samlet set med et marginalt reelt fald i udgifterne til trafik og infrastruktur på 0,5 pct.

Budgetterne dækker over en vækst i nettoanlægsudgifterne på 0,5 mia. kr. (ca. 21 pct.) til social- og sundhedsvæsenet og en stigning i nettoanlægsudgifterne til trafik og infrastruktur på 0,1 mia. kr.

KL-kommunerne budgetterer med et fald i nettoanlægsudgifterne på undervisnings- og kulturområdet på 0,2 mia. kr., mens der forventes nettoanlægsindtægter fra byudvikling, bolig og miljøområdet på knap 50 mio. kr., *jf. tabel 2.4.*

Tabel 2.4. Budgetterede nettoanlægsudgifter i KL-kommunerne

Mio. kr., 2005-pl	Budget 2004	Budget 2005
Byudvikling, bolig og miljø	0,4	-0,0
Trafik og infrastruktur	1,3	1,3
Undervisning og kultur	3,3	3,1
Social- og sundhedsvæsen	2,3	2,8
Administration mv.	0,7	0,7
I alt	8,0	7,9

Anm.: Inklusive primærkommunale andel af Bornholms Regionskommune (BRK).

Kilde: Danmarks Statistik.

Hovedpunkter i aftalen med KL om kommunernes økonomi for 2005 fremgår af boks 2.2.

Boks 2.2. Hovedpunkter i aftalen med KL om kommunernes økonomi for 2005

- Aftalen indebærer en realvækst i KL-kommunernes serviceudgifter på 450 mio. kr. I aftalen indgår, at der inden for det samlede råderum skal ske en prioritering af ajourførte undervisningsmaterialer i folkeskolen.
- Bloktilskuddet til KL-kommunerne forhøjes fra 2005 med 450 mio. kr. til finansiering af den aftalte realvækst, svarende til 511 mio. kr. på landsplan.
- Herudover ydes i 2005 et midlertidigt balancetilskud til KL-kommunerne på 5.220 mio. kr., svarende til 5.929 mio. kr. på landsplan.
- Der er enighed om, at der dermed er sikret finansiering til de aftalte udgifter.
- Det er ved fastsættelsen kommunernes balancetilskud lagt til grund, at daginstitutionstaksterne følger pris- og lønudviklingen. Eventuelle takststigninger udover pris- og lønudviklingen vil derfor alene være udtryk for lokal prioritering og vil ikke være en konsekvens af aftalerne.
- Ud af det samlede statstilskud fordeles 1 mia. kr. til kommuner med høje overførselsudgifter.
- Den ordinære lånepulje til kommunerne forhøjes ekstraordinært med 200 mio. kr. i 2005, samtidig med at der afsættes en ramme til lånedispensationer på folkeskoleområdet på 800 mio. kr.
- Endvidere afsættes i 2005 en særlig låneramme på 100 mio. kr. med henblik på at fremme fagligt begrundede offentlig-private samarbejdsprojekter.
- Der er enighed om, at konkrete regelforenklingsforslag på ældreområdet kan frigøre råderum til ældre med større plejebehov.
- Der er enighed om at væksten i folkeskolens elevtal giver et godt udgangspunkt for at realisere målsætningen om at nedbringe udgiften per elev.
- Regeringen og KL vil arbejde for at fremme initiativer og redskaber, der kan understøtte kommunernes arbejde med økonomistyring og effektiviseringer. Der indføres blandt andet indberetninger af forventede regnskabstal. Endvidere etableres et fælles dialogforum mellem Finansministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, KL og ARF som i fællesskab – og i dialog med kommuner og amter – iværksætter initiativer, der skal afdække årsager til budgetoverskridelser og bidrage til øget opmærksomhed om økonomistyring, effektivisering og prioritering.

Kilde: *Aftaler om den kommunale økonomi for 2005*, Finansministeriet.

2.3. Københavns og Frederiksberg kommuners budgetter

Københavns kommune budgetterer i 2005 med en realvækst på knap 0,3 mia. kr., svarende til en realvækst på 1,1 pct., *jf. tabel 2.5*. Væksten kan primært henføres til sygehusvæsen, sygesikring mv. og social- og sundhedsvæsen.

De skattefinansierede nettoanlægsudgifter udgør i budget 2005 godt 1,0 mia. kr. mens de udgjorde godt 1,8 mia. kr. i budget 2004.

Tabel 2.5. Budgetteret realvækst i Københavns kommune, serviceudgifter og skattefinansierede nettoanlægsudgifter

Mio. kr., 2005-pl	Budget 2004	Budget 2005	Realvækst B04-B05	Realvækst pct.
Serviceudgifter	25.622	25.912	290	1,1
Skattefinansierede nettoanlægsudgifter.....	1.819	1.015		

Anm.: 2005 pl- og opgaveniveau. Inklusive relativ andel af HUR og statslige puljer til meraktivitet på sygehusene. Eksklusive statstilskud til H:S. Medicinudgifter i 2004, jf. skøn ifm. kommuneforhandlingerne for 2005.

Kilde: Danmarks Statistik, Finansministeriets meropgaveopgørelse og egne beregninger.

Frederiksberg kommune budgetterer med en realvækst i serviceudgifterne på 12 mio. kr. fra budget 2004 til 2005, svarende til en realvækst på 0,3 pct. De skattefinansierede nettoanlægsudgifter udgør knap 240 mio. kr. i budget 2005, mens de udgjorde knap 270 mio. kr. i budget 2004.

Tabel 2.6. Budgetteret realvækst i Frederiksberg kommune, serviceudgifter og skattefinansierede nettoanlægsudgifter

Mio. kr., 2005-pl	Budget 2004	Budget 2005	Realvækst B04-B05	Realvækst pct.
Serviceudgifter	4.449	4.461	12	0,3
Skattefinansierede nettoanlægsudgifter	268	235		

Anm.: 2005 pl- og opgaveniveau. Inklusive relativ andel af HUR og statslige puljer til meraktivitet på sygehusene. Eksklusive statstilskud til H:S. Medicinudgifter i 2004, jf. skøn ifm. kommuneforhandlingerne for 2005.

Kilde: Danmarks Statistik, Finansministeriets meropgaveopgørelse og egne beregninger.

I aftalen om henholdsvis Københavns og Frederiksberg kommunes forhold i 2005 indgår, at væksten i København og Frederiksberg fra 2004 til 2005 bør holdes inden for den gennemsnitlige vækst i amter og kommuner for landet som helhed under hensyntagen til København og Frederiksberg kommuners forhold.

Beregningsteknisk er det lagt til grund, at dette svarer til en samlet realvækst i de to kommuner på 0,2 mia. kr. Københavns og Frederiksberg kommuners budgetter for 2005 indeholder samlet set en realvækst, der overstiger det forudsatte niveau med ca. 0,1 mia. kr.

Hovedpunkter i forhandlingsresultaterne for henholdsvis Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune er angivet boks 2.3.

Boks 2.3. Hovedpunkter i forhandlingsresultaterne om Københavns og Frederiksberg kommuners forhold i 2005

Københavns Kommune

- Der er enighed om, at væksten i serviceudgifterne i Københavns kommune fra 2004 til 2005 bør holdes inden for den gennemsnitlige vækst i amter og kommuner for landet som helhed under hensyntagen til Københavns kommunes opgavesammensætning.
- Der er enighed om, at gældsafviklingen bør fortsætte i 2005. Som led i Københavns Kommunes gældsafviklingsstrategi afskrives de resterende udestående vedrørende de udskudte skatteafregninger fra indkomstårene 1989 og 1990.
- Københavns Kommune har en relativt stor andel af borgere med anden etnisk baggrund end dansk, hvis beskæftigelsesfrekvens er lav. Københavns Kommuner har således en særlig udfordring i forhold til at styrke beskæftigelsen for denne gruppe. Der nedsættes en fælles arbejdsgruppe, som skal vurdere mulighederne for at nedbringe ledigheden for denne gruppe.

Frederiksberg kommune

- Der er enighed om, at væksten i serviceudgifterne i Frederiksberg kommune fra 2004 til 2005 bør holdes inden for den gennemsnitlige vækst i amter og kommuner for landet som helhed under hensyntagen til Frederiksberg kommunes opgavesammensætning.
- Frederiksberg kommunes udestående vedrørende de udskudte skatteafregninger fra indkomstårene 1989 og 1990 nedskrives med 40 mio. kr.

Kilde: *Aftaler om den kommunale økonomi for 2005*, Finansministeriet.

Kapitel 3

Opfølgende aftale om kommunernes økonomi for 2005

Aftalen om kommunernes økonomi i 2005 mellem regeringen og KL indebærer et niveau for de kommunale serviceudgifter på 140,2 mia. kr. inklusive reguleringer i medfør af DUT-princippet mv. I aftalen blev der finansieret et bruttoanlægsniveau på 9,6 mia. kr.

KL-kommunernes budgetter for 2005 viser serviceudgifter på 141,2 mia. kr., hvilket indebærer en overskridelse af det aftalte serviceniveau med 0,9 mia. kr. KL-kommunerne budgetterer i 2005 med et bruttoanlægsniveau på 11,3 mia. kr., hvilket er 1,7 mia. kr. højere end det, der er finansieret i aftalen.

Regeringen og KL er enige om, at der er behov for at begrænse udgiftsvæksten i kommunerne i 2005 på baggrund af aftalen om kommunernes økonomi for 2005. Sigtet er endvidere at understøtte en hensigtsmæssig økonomisk adfærd i overgangsperioden op til kommunalreformen.

Regeringen og KL er enige om behovet for i 2006 og 2007 at indføre midlertidige begrænsninger på kommunernes mulighed for at selvbudgettere udskrivningsgrundlaget.

Regeringen og KL er derfor enige om, at regeringen søger tilslutning til:

- At der gennemføres en midtvejsregulering af udligningen af beskatningsgrundlaget for 2005 i 2005 på baggrund af faktisk opgjorte folketal pr. 1. januar 2005.
- At der for 2006 lægges en begrænsning på væksten i det selvbudgettede udskrivningsgrundlag for hver enkelt kommune i forhold til den statsgaranterede vækst for 2003 til 2006. Forskellen i vækst for perio-

den må således højst svare til forskellen mellem væksten i udskrivningsgrundlaget for den pågældende kommune og væksten på landsplan opgjort over den seneste kendte treårsperiode, 2000-2003. Forskellen i væksten opgøres uden aktieindkomster. Parterne vil for så vidt angår 2007 senere drøfte en konkret model for begrænsningen af kommunernes muligheder for budgettering af skattegrundlaget.

- At der indføres en likviditetsbinding fra 2005 til 1/1-2007, hvor kommunerne deponerer 60 pct. af den del af ultimo 2004 likviditeten, der overstiger 2,9 pct. af de budgetterede bruttodrifts- og anlægsudgifter i 2005. De nærmere vilkår bliver fastsat snarest.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan efter ansøgning i helt særlige tilfælde give dispensation fra likviditetsbindingen.

- At der indføres en modregningsordning i 2006 overfor kommuner, der i 2005 øger en allerede oparbejdet gæld til forsyningsvirksomhederne og/eller nedbringer et tilgodehavende hos forsyningsvirksomhederne.
- Kommuner, der øger en allerede oparbejdet gæld til forsyningsvirksomhederne og/eller nedbringer et tilgodehavende hos forsyningsvirksomhederne i løbet af 2005 skal som udgangspunkt forøge deres tilgodehavende eller reducere gælden tilsvarende i 2006, således at tilgodehavendet/gælden ultimo 2006 mindst/højst svarer til status ultimo 2004.
- Der indføres i den forbindelse en regel, hvorefter kommuner, hvis forsyningssselskaber oparbejder et overskud, skal foretage en modgående ekstraordinær binding af likvide aktiver af en tilsvarende størrelse. Likviditeten kan frigives når gælden reduceres/tilgodehavendet er øget i 2006. Kommuner kan som alternativ til forøgelse af tilgodehavender foretage en likviditetsbinding i 2006 svarende til forskellen mellem tilgodehavender ultimo 2006 og ultimo 2004.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan efter ansøgning i helt særlige tilfælde give dispensation fra modregningsordningen.

Bilag

Bilag 1

Primærkommunale meropgaver, B2004-B2005

Mio. kr. (2005 pl)	KL-kommuner	Kbh.	Frb.	I alt
Byudvikling, bolig og miljø	-108,7	-12,0	-2,8	-123,5
Trafik og infrastruktur	0,0	0,0	0,0	0,0
Undervisning mv.	129,9	14,3	3,3	147,5
Socialvæsen	102,9	11,3	2,6	116,9
Administration mv.	-145,5	-16,0	-3,7	-165,3
I alt	-21,4	-2,4	-0,5	-24,4

Kilde: Finansministeriets opgørelse af meropgavekorrektioner.

Bilag 2

Amtskommunale meropgaver, B2004-B2005

Mio. kr. (2005 pl)	Amter	Kbh.	Frb.	I alt
Byudvikling, bolig og miljø	4,6	0,5	0,1	5,2
Trafik og infrastruktur	121,5	13,5	3,1	138,1
Undervisning mv.	20,7	2,3	0,5	23,5
Sundhedsvæsen	156,3	17,3	4,0	177,6
Socialvæsen	4,2	0,5	0,1	4,7
Administration mv.	-42,3	-4,7	-1,1	-48,1
I alt	264,9	29,3	6,8	301,0

Kilde: Finansministeriets opgørelse af meropgavekorrektioner.